

У Србији је регистровано готово 500 медија цивилног друштва од којих је више од половине основано у протекле три године, а медијски стручњаци упозоравају да је могуће да се власт у Србији досетила да и на тај начин, формирањем владиних-невладиних организација (гонго) обезбеди финансирање за режимске медије, пише данас Војвођански истраживачко-аналитички центар (VOICE).

„На први поглед, то може да звучи као оптимистичан податак јер је улога медија цивилног друштва – по дефиницији – да су непрофитни и да представљају алтернативу комерцијалним и јавним медијима. На други поглед, међутим, отвара се сумња да је оволики број регистрованих непрофитних медија још једна епизода у акцији оснивања такозваних гонго организација (Говернмент-организед нон-говернментал организатион). У том случају, циљ је заправо да се злоупотреби таква могућност организовања, како би се ‘покупио кајмак’ са буџетских конкурса, али и како би се компромитовала сцена алтернативних медија, који – уз ретке изузетке у мејнстрим медијској сфери – данас представљају последња острва слободног новинарства у Србији“, пише ВОИЦЕ.

Према подацима који су ВОИЦЕ-у достављени из Агенције за привредне регистре у августу ове године, укупан број регистрованих непрофитних медија у Србији износио је 498, а више од половине од тог броја основано је од јануара 2016. до августа 2019. године.

Од 2015. до 2019. године, у периоду који је био предмет анализе ВОИЦЕ-а, укупно 132 медија су добила подршку на конкурсима за суфинасирање пројеката за производњу медијских садржаја од јавног интереса.

Од њих, осам је добијало подршку сваке године. Укупан износ који су добили посматрани медији за наведени период већи је од 96,5 милиона динара.

Потпредседница Управног одбора Независног друштва новинара Војводине Маја Леђенац, која већ годинама прати проблематику злоупотребе буџетских средстава на медијским конкурсима, казала је за ВОИЦЕ да је пракса показала да су представници власти и њихови „контроверзни бизнисмени“, изгледа једино радили на томе да у иначе солидној законској регулативи нађу рупе.

„И то не да би премостили оно што евентуално не функционише, већ да би себи, својим сарадницима и партијским друговима, као и медијима који пристају да буду њихове пропагандне машине, обезбедили новац за лагодно функционисање. Многи од тих начина су криминални па је кршење медијских закона само могући врх леденог брега када се ради о 'власницима' овог великог броја новоснованих медија цивилног друштва“, навела је Маја Леђенац.

Она је оценила да би оснивање „гонго“ медија могла да буде трећа фаза процеса проналажења рупа и начина како обезбедити стабилно финансирање за ширење пропаганде на свим нивоима.

„То је и одлика сличних режима, и такве примере имамо и у суседним земљама попут Мађарске“, казала је Маја Леђенац.

Новинар Денис Колунџија који је аутор великог броја истраживачких и аналитичких чланака у којима је доказивао злоупотребе приликом расподеле средстава са медијских конкурса, казао је за ВОИЦЕ да је после стотина спроведених конкурса све теже отети се утиску да постоје „својеврсни претплатници на буџетски новац“, свеједно да ли долазе из такозване мејнстрим зоне или је, званично, реч о медијима цивилног друштва.

„Али некако су баш сви блиски властима, а комисије су им редовно наклоњене и поред тога што је често реч о истинским колекционарима опомена због кршења Кодекса новинара или им се извештавање само у лудилу може сматрати професионалним“, навео је Колунџија.

Према његовим речима, није проблем у томе колико има медија невладиног сектора, нити би чак била проблематична ни чињеница када су ти медији основани, ко их је основао и с којим циљем, ако би конкурсне комисије, заиста радиле свој посао, читале и оцењивале пројекте, у складу са јавним интересом.

„Конкурсни претплатници ће наставити да царују а истински медији да нестају, док ће се истовремено број медија само увећавати. Већина нових на том списку ће, при томе, само имати улогу да замене старе и уморне од задатка да учествују и пељеше јавни новац на конкурсима“, оценио је Колунџија.

(Бета)